

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Bezoekadres
Zuid-Hollandplein 1
2596 AW Den Haag
Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
T (070) 21 899 00
E info@odh.nl
I www.odh.nl

Faunabeheereenheid Zuid-Holland
T.a.v. mevrouw M.A. Huber
Postbus 85881
2508 CN DEN HAAG

Datum	Uw Brief	Ons Kenmerk	Afdeling	Contactpersoon
25 NOV. 2015	16-12-2014	ODH-2015-00016237	Toetsing & Vergunningverlening Milieu	F. Barends
Bijlage(n)	Uw Kenmerk	Zaaknummer	Team	Telefoonnummer
-	-	00412801	T&V Groen, Geluid, Lucht & EV	06 316 80 727
Betreft				Email
Ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet smienten				Fred.Barends@odh.nl

BESLUIT genomen op **25 NOV. 2015**

Inleiding

Op 16 december 2014 ontvingen wij de aanvraag om een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder c van de Flora- en faunawet (hierna: Ffw) van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland (hierna: FBE) voor in afwijking van de verboden van de artikelen 9 en 10 van de Ffw:

1. het verjagen en doden met alle toegestane middelen van smienten op percelen met gras, ingezaaid gras, graszoden, graszaad, wintergraan, overige akkerbouwgewassen en vollegrondsgroenten, gelegen in de provincie Zuid-Holland.
Dit met uitzondering van percelen gelegen in de Natura 2000-gebieden Biesbosch, Boezems Kinderdijk, Broekvelden-Vettenbroek en Polder Stein, Donkse Laagten, Grevelingen, Haringvliet, Hollands Diep, Kwade Hoek, Nieuwkoopse Plassen, Oudeland van Strijen, Krammer-Volkerak, De Wilck en Zouweboezem;
2. afschot in de periode van 1 oktober tot 31 maart;
3. afschot vanaf een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.

Een en ander in het belang van voorkomen van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren. De aanvraag is mede gebaseerd op het Faunabeheerplan smient Zuid-Holland 2014-2019 (hierna: FBP), dat op 7 april 2015 door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland is goedgekeurd. De FBE heeft op 13 juni 2015 per e-mail de aanvraag aangepast met betrekking tot de aangevraagde periode: tot en met 31 maart 2020.

**omgevingsdienst
HAAGLANDEN**

Besluit

Wij besluiten:

- I. een ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder c van de Ffw te verlenen aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland om smienten te mogen doden in de provincie Zuid Holland op percelen met gras, ingezaaid gras, graszoden, graszaad, wintergraan, overige akkerbouwgewassen en vollegrondsgroenten in de periode 1 oktober tot en met 31 maart;
- II. dat de schadebestrijding is toegestaan met alle wettelijke middelen zoals vermeld in artikel 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren;
- III. dat het doden kan worden uitgevoerd in de gehele provincie Zuid-Holland, met uitzondering van percelen gelegen in de Natura 2000-gebieden Biesbosch, Boezems Kinderdijk, Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein, Donkse Laagten, Grevelingen, Haringvliet, Holland Diep, Duinen Goeree & Kwade Hoek, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Oudeland van Strijen, Krammer - Volkerak, De Wilck en Zouweboezem;
- IV. dat afschot is toegestaan van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang;
- V. de voorschriften (genoemd in bijlage 1) te verbinden aan deze ontheffing;
- VI. dat deze ontheffing geldig is tot en met 31 maart 2020;
- VII. de aanvraag te weigeren voor ontheffing van artikel 10 Ffw (opzettelijk verontrusten), omdat dit reeds is vrijgesteld via de Verordening Flora- en faunawet Zuid-Holland van 18 december 2013 (Provinciaal blad van Zuid-Holland nr. 227).

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

omgevingsdienst HAAGLANDEN

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit? En bent u belanghebbende? Dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Stuur uw bezwaarschrift, onder vermelding van 'Awb-bezwaar' in de linkerbovenhoek van de enveloppe, uiterlijk binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit bekend is gemaakt naar Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, t.a.v. het Awb secretariaat, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

In het bezwaarschrift moet het volgende staan:

- de naam en het adres van de indiener;
- de datum en handtekening;
- een duidelijke omschrijving van het besluit waartegen u bezwaar maakt (maak een kopie of noem het kenmerk);
- de argumenten voor het bezwaar.

Om uw bezwaar zo snel mogelijk af te kunnen handelen, verzoeken wij u ook uw telefoonnummer te vermelden.

Bij spoedeisend belang is het mogelijk een voorlopige voorziening te vragen bij de Voorzieningenrechter van de Sector Bestuursrecht van de Rechtbank 's-Gravenhage, Postbus 20302, 2500 EH Den Haag. In dat geval moet u griffierecht betalen. U moet wel eerst een bezwaarschrift hebben ingediend.

Digitaal indienen verzoek om voorlopige voorziening

Het is ook mogelijk om een verzoek om voorlopige voorziening digitaal bij de rechtbank in te dienen via het Digitaal loket bestuursrecht (<http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht.aspx>). Voor het digitaal verzenden van het verzoek om voorlopige voorziening moet u beschikken over DigiD.

Informatie

Voor nadere informatie over de bezwaarschriftenprocedure verwijzen wij u naar de website: www.zuid-holland.nl.

Afschrift aan:

- Ministerie van Economische Zaken, t.a.v. de heer J.A.M. van Spaandonk, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag;
- Politie Rotterdam-Rijnmond, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 70023, 3000 LD Rotterdam;
- Politie Den Haag, Afdeling Bijzondere Wetten, Postbus 264, 2501 CG Den Haag;
- Faunafonds, t.a.v. de secretaris, Leidseveer 2, 3511 SB Utrecht;
- Stichting de Faunabescherming, t.a.v. mevrouw A.P. de Jong, Amsteldijk Noord 135, 1183 TJ Amstelveen;
- K.N.J.V., Postbus 1165, 3800 BD Amersfoort;
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Postbus 85980, 2508 CR Den Haag
- Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels, Postbus 925, 3700 AX Zeist;
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, Team Groen, t.a.v. de heer C. Ladrak, meldingFfwet@ozhz.nl
- Secretaris Partij voor de Dieren Zuid-Holland, Maaswijkstraat 13, 2586 CA Den Haag;
- Partij voor de Dieren Zuid-Holland, p/a Provincie Zuid-Holland, kamer C 1.39, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- GroenLinks Zuid-Holland, t.a.v. A van Hunnik, p/a Postbus 90602, 2509 LP Den Haag;
- Provincie Zuid-Holland, t.a.v. J.J. van der Kaaden, Postbus 90602, 2509 LP Den Haag.

omgevingsdienst HAAGLANDEN

BIJLAGE 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

1. Deze ontheffing kan uitsluitend worden gebruikt na tussenkomst van de FBE.
2. Indien de FBE toestemming verleent, dan verleent de FBE deze toestemming schriftelijk. De FBE stuurt tegelijkertijd een afschrift van deze toestemming aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, dan wel in overleg met deze omgevingsdienst overzichten van de verleende toestemmingen.
3. De FBE stuurt jaarlijks uiterlijk op 1 juli een rapportage over het gebruik van de ontheffing aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten, Postbus 550, 3300 AN Dordrecht en een afschrift hiervan aan de Omgevingsdienst Haaglanden, Postbus 14060, 2501 GB te Den Haag. In de rapportage dient in ieder geval het maandelijks aantal gedode smienten te worden vermeld, alsmede het bedrijf/de organisatie/de persoon en de locatie.
4. Alvorens tot uitvoering van deze ontheffing kan worden overgegaan, dienen preventieve middelen in het veld te worden opgesteld, op een wijze zoals de Handreiking Faunaschade (2009) van het Faunafonds dit voorschrijft. Op grasland volstaat verjagen door menselijke aanwezigheid als preventief middel. Bij de overige gewassen waarop deze ontheffing betrekking heeft, dient ten minste één visueel middel en één akoestisch middel in voldoende mate te worden ingezet. Het geweer wordt als akoestisch middel beschouwd.
5. Op de dag voorafgaand aan de actie dient vóór 20:00 uur door de toestemminghouder of uitvoerder melding van de actie te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en Handhaving, team Groene Wetten. E-mailadres voor meldingen is meldingffwet@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet een door de FBE verstrekt uitvoeringskenmerk vermeld worden, evenals de locatie, de datum en het tijdstip waarop de bestrijdingsactie plaats zal vinden. Indien gewenst, kunnen acties op dezelfde wijze ook per week gemeld worden.
6. De gebruiker van de ontheffing dient de ontheffing en (een kopie van) het FBE-uitvoeringsformulier waarop de door de FBE toegekende uitvoeringscode is vermeld bij zich te dragen.
7. De uitvoerder van de ontheffing kan zich bij de uitvoering van de bestrijding door andere uitvoerders laten vergezellen.
8. Metalen merktekens, welke zich bevinden aan gedode vogels, moeten onder opgave van plaats en datum van verkrijging worden gezonden aan het Vogeltrekstation, Postbus 50, 6700 AB te Wageningen.
9. Lokvogels (uitsluitend dode of nagebouwde exemplaren) mogen enkel worden gebruikt om smienten – nadat op een eerder moment is gebleken dat er trek is ontstaan op een perceel waarop een van de gewassen staat waarop deze ontheffing betrekking heeft – effectiever te kunnen verontrusten/doden.
10. Bij bijzondere weersomstandigheden kunnen Gedeputeerde Staten besluiten om de schadebestrijding op te schorten.
11. Deze ontheffing kan op grond van de criteria als bedoeld in artikel 80 van de Flora- en faunawet worden gewijzigd en/of ingetrokken.

BIJLAGE 2: Overwegingen

Inleiding

Op basis van het FBP heeft de FBE op 16 december 2014 een aanvraag ingediend voor een nieuwe ontheffing ex artikel 68, eerste lid, onder c, van de Flora- en faunawet, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren. De aanvraag behelst samengevat het overdag in de periode van 1 oktober tot 31 maart opzettelijk verontrusten en doden met alle toegestane middelen van smienten vanaf percelen met enkele specifieke gewassen (met uitzondering van percelen gelegen binnen een aantal Natura-2000 gebieden), uitgebreid met de mogelijkheid om het geweer te gebruiken in het uur voor zonsopgang en in het uur na zonsondergang.

Procedure

Voor de termijn van behandeling van de aanvraag is toepassing gegeven aan de beslistermijn zoals opgenomen in artikel 4:13 van de Algemene wet bestuursrecht.

Advies

Overeenkomstig de bepalingen in de Ffw is op 29 januari 2015 advies gevraagd aan het Faunafonds met betrekking tot het FBP en de in het FBP omschreven aanvraag van de ontheffing ex artikel 68 van de Ffw. Het Faunafonds heeft op 29 januari 2015 geadviseerd om de in het FBP beschreven aanpak in de komende jaren op alle punten ten uitvoer te brengen. Daarbij geeft het Faunafonds aan dat het Faunabeheerplan voldoet aan artikel 10 besluit Faunabeheer, dat is aangetoond dat smienten schade veroorzaken, dat er sprake is van dreigende landbouwschade en dat uitbreiding van de beheertijd van één uur voor zonsopkomst tot één uur na zonsondergang de mogelijkheid geeft om op schadegevoelige percelen meer gewasschade te voorkomen,

Wettelijk kader

Op grond van de Ffw is het onder meer verboden beschermde inheemse diersoorten:

- te doden, verwonden, vangen (artikel 9);
- opzettelijk te verontrusten (artikel 10);

Artikel 68, eerste lid, onder c van de Ffw maakt het ten aanzien van smienten mogelijk om in afwijking van de hierboven genoemde verbodsbepalingen een ontheffing te verlenen, voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort en voorzover sprake is van schending van één of meer belangen die in dit artikel worden genoemd. In het kader van dit besluit is voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren aan de orde.

Beoordeling aanvraag

Algemeen

De door de FBE gevraagde schadebestrijding wordt in het FBP onderbouwd. In het FBP wordt mede op basis van een evaluatie van het uitgevoerde beheer in afgelopen jaren voorgesteld om het gevoerde beheer voort te zetten. Voor een volledige omschrijving en onderbouwing van het gewenste beheer, de schades en eventuele andere maatregelen verwijzen wij naar het FBP. Hieronder volgt een beknopte samenvatting.

Belang, noodzaak en schade

De smient is een veel voorkomende vogel in het winterhalfjaar in Zuid-Holland. Ze bevinden voornamelijk in gebieden met veel water. Smienten rusten op open water en foerageren in grote groepen op grasland, waardoor er schade ontstaat. Als er water op het grasland staat (door bijvoorbeeld langdurige regenval) wordt een grasland een nog aantrekkelijkere foerageerplek. Door het foerageren van smienten op natte graslanden ontstaat er naast vrachtschade en vervuilingsschade ook schade door verslemping van de

omgevingsdienst HAAGLANDEN

bodem. Smienten eten ook de wortels van de grassen. Ook aan wintergraan, overige akkerbouwgewassen en vollegrondsgroenten veroorzaken smienten belangrijke schades, dit volgt uit het FBP. Om de schades te beperken/te voorkomen is het noodzakelijk dat het eerdere beheer wordt voortgezet.

Gunstige staat van instandhouding van de soort

In het FBP is omschreven en onderbouwd dat de gunstige staat van instandhouding van de smient bij het verlenen van een ontheffing voor het opzettelijk verontrusten en doden van de smient niet in gevaar komt. Onder verwijzing naar de berekeningen opgenomen in het FBP betreffende de internationale smientenpopulatie, de nationale populatie en de Zuid-Hollandse populatie wordt geconstateerd dat de populatie niet afneemt door het huidige beheer en niet zal afnemen door overeenkomstig beheer in de toekomst. Gelet op de gegevens uit het FBP zal de gunstige staat van instandhouding van deze soort niet in het geding komen.

Geen andere bevredigende oplossing

Gezien de ervaringen uit de praktijk, zoals opgenomen in het FBP, is het inzetten van preventieve maatregelen weinig effectief. De preventieve middelen die onder meer tegen de smient kunnen worden ingezet zijn: de inzet van menselijke aanwezigheid, vlaggen, flietsmolens, knalapparaten, vogelafweerpistool, kleppermolentjes, schriklint, ballonnen, draden spannen en het werken met nabootsingen van roofvogels. De lage effectiviteit van de preventieve middelen is met name een gevolg van gewinning. Voor smienten komt daar bij, dat deze vogels overdag voornamelijk op de plassen en meren rusten en in de schemering en 's nachts op grasland of ander gewas foerageren.

Op grasland wordt verjagen door menselijke aanwezigheid gebruikt als preventief middel tegen smienten. Bij de overige gewassen waarop deze ontheffing betrekking heeft, dient één visueel middel en één akoestisch middel in voldoende mate te worden ingezet, één en ander volgens de normen van het Faunafonds, alvorens er gebruik gemaakt mag worden van de ontheffing. Het Faunafonds heeft naar vele alternatieve maatregelen onderzoek gedaan of laten doen, maar tot op heden is er geen bevredigend alternatief.

Op basis hiervan zien wij geen andere bevredigende oplossing dan verjaging met ondersteunend afschot om smientenschade te voorkomen en/of te beperken.

Opzettelijk verontrusten

Het opzettelijk verontrusten van smienten is reeds toegestaan op basis van artikel 65 Ffw, juncto de Verordening Flora- en faunawet Zuid-Holland van 18 december 2013 (Provinciaal blad van Zuid-Holland nr. 227). Deze verordening is te vinden op www.overheid.nl.

In deze provinciale vrijstelling is geregeld dat in afwijking van artikel 10 van de Ffw het de grondgebruiker is toegestaan om onder meer de smient opzettelijk te verontrusten op de door hem gebruikte gronden of in of aan door hem gebruikte opstallen. Dit ter voorkoming van in het huidige of komende jaar dreigende belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of schade aan fauna, binnen de grenzen van het werkgebied van de wildbeheereenheid waarin die gronden of opstallen zijn gelegen. Deze toestemming tot verontrusten kan via de grondgebruikersverklaring aan de uitvoerder van deze ontheffing worden overgedragen.

In artikel 68 Ffw is als één van de voorwaarden tot ontheffingverlening opgenomen: "voorzover niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend". Omdat reeds vrijstelling is verleend, is het niet mogelijk om hiervoor door middel van artikel 68 Ffw ontheffing te verlenen.

Gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang

In artikel 7, negende lid, onder a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren is bepaald dat geweren niet worden gebruikt "voor zonsopgang en na zonsondergang (...)". Buiten de in dit artikel toegestane periode is voor gebruik van het geweer een ontheffing ex artikel 68 van de Ffw benodigd.

Voor de onderbouwing hiervan verwijzen wij naar het FBP. Zo wordt in hoofdstuk 9 van het FBP geconcludeerd dat het vroegere beheer (van een half uur voor zonsopgang tot een half uur na zonsondergang) te beperkt was. Smienten foerageren ook in de nacht en het optreden in het uur voor zonsopkomst en in het uur na zonsondergang zal helpen de smienten te verjagen en het foerageren

omgevingsdienst HAAGLANDEN

gedurende de nacht op het schadegevoelige perceel te voorkomen. Het faunafonds is op basis van haar advies dezelfde mening toegedaan.

Lokvogels

Bij deze ontheffing kunnen alle toegestane middelen worden gebruikt, genoemd in artikel 5 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren. Eén van de toegestane middelen is "lokvogels, mits niet blind of verminkt".¹ Gebruik van dit middel bij deze ontheffing verdient een toelichting. Lokvogels (uitsluitend dode dieren en nagebouwde exemplaren) dienen enkel te worden gebruikt voor zover deze ertoe dienen smienten die op een schadeperceel trekken goed onder schot te kunnen krijgen. Het is niet de bedoeling dat de lokvogels tot gevolg hebben dat smienten die het schadeperceel eerder niet opzochten, nu wel op het schadegevoelige perceel gaan trekken

Conclusie

Uit het FBP blijkt dat smienten in de gehele provincie Zuid-Holland belangrijke schades aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren veroorzaken, of kunnen veroorzaken. De gunstige staat van instandhouding komt door deze ontheffing niet in gevaar. Er is geen andere bevredigende oplossing dan het verontrusten en doden van smienten met het geweer. Uit het FBP blijkt dat het opzettelijk verontrusten van smienten met preventieve middelen weinig effect blijkt op te leveren, al moeten deze middelen toch in voldoende mate worden toegepast alvorens tot afschot kan worden overgegaan.

De gevraagde ontheffing kan worden verleend, met uitzondering van een ontheffing voor opzettelijk verontrusten (artikel 10 Ffw), waaronder begrepen het verjagen, omdat dit reeds is vrijgesteld.

¹ Het Benelux-Gerechtshof arrest van 25 juni 2008.

